

Roahkkatvuohta leahkit du bealde – SDP ulbmilat 2030-lohkui

Válggain lea gažaldat válljemiin

Válggain lea gažaldat válljemiin. Válljemiin earálágán árvvuid gaskkas. Válljemiin, mat váikkuhit min buohkaid árgabeaivái ja Suoma boahttevuhtii.

Jagi 2019 riikkabeaiveválggain mii sosiálademokrátat ozaimet fápmudusa álggahit earáhusa. SDP signála lei ja lea: juohkehaččas lea riekti vuordit, ahte ihttín lea buoret go odne. Dán earáhusa mii leat dál álggahan ja ohcat luohttamuša dain válggain njealji ođđa jahkái.

Juohke mánás lea dál vuoigatvuohta árrabajásgeassimii ja ovttaveardásaš skuvlemii. Juohke nuoras lea vuoigatvuohta unnimusat nuppi dási skuvlejupmái. Allaskuvllaid álggahanbáikkít leat lasihuvvon nu, ahte eambbohiin ah'eambbohiin lea vejolašvuohta skuvlet iežaset nu guhkás go háliidit.

Juohke suomelaččas lea riekti bargui ja bálvalusaide, mat dorjot árgga. Mii leat duddjon doaibmabirrasa, mas barggolašvuohta lea olahusloguin pandemii ja soađis fuolakeahtá. Bargoeallin lea eanet dásseárvosaš ja váhnemiin leat buoret eavttut juohkit váhnenvuođa dásedit. Ráđdehus lea váfistan bargoeallima dásseárvvu ja bargiid sajádaga sihke váfistan šiehttama kultuvrra.

Juohke eallilan olbmós lea riekti luohttit dasa, ahte veahki sáhtá oažžut go dan dárbbasa. Smávvaaláhagat leat loktejuvvon dego lea lohpiduvvon. Sode-ođastus lea dolvojuvvon mollii ja dál duddjojuvvon buresbirgenguovlluid bargun lea atnit ávvira čieža beaivvi dikšundáhkádusa ollahuvvamis ja boares olbmuid dikšuma šlájás.

Juohke suomelaččas lea leamaš vejolašvuohta dovdat oadjebasvuođa guovdu moivemiid. Marina ráđdehus lea fievrridan riikka Nato lahttovuođa guvlui ja lea huksen Suoma aktiivvalaš rolla riikkaidgaskasaš dásis. Bealuštanfámuid resurssat leat váfistuvvon ja soahtegirdiháhkamat leat bargon buori ovttasbarggus bellodatrájiid rastá. Mii leat buoridan fuolahussihkarvuođa, energiijaiesbirgenlági ja dávistán dálkkádatrossui nu ahte leat duddjon bálga čitnaneutrálavuođa guvlui.

Logahallama livččii sáhttit joatkit vel guhká, muhto geahčastat ferte dollejuvvot boahteáigái. Bargu lea vel gaskan. Nuvttá nubbi dássi dárbbasa bárranis gievrrat vuoddoskuvlla. Bargoeallima njuolggadusat ja bargiid vuoigatvuođat gáibidit váfisteami ja máhtu ovdánahttin galgá dorjojuvvot miehtá eallima. Boahttevaš roasut galget dustojuvvot politihkain, mii duddjo šaddama ja gievrras almmolaš ekonomii ja dábalaš olbmuid birgen ferte váfistuvvot go hattit gorgnot ja ekonomii lea eahpesihkkaris dilis.

Mihkkege dain ii dáhpháhuva almmá SDP haga. Riikkabeaiveválggain lea fas gažaldat árvoválljemiin.

Almmolaš ságastallama ráđde goitge bissetmeahttuvuođa sáhka. Dan bajásdollet olgešbellodagat ja ekonomijaelihitta intreassaorganisašuvnnaidiguin. Daid mielde mii leat manname roasu guvlui: ovddabealde lea ekonomijaregrešuvdna ja áidna molssaeaktu lea čuohppat, čavget ja njáskat dábalaš olbmuid buresbirgemis, birgenlágis ja eallindásis. Issoras stuora haddegoargnumiin fuolakeahtá bálkkáid ii leat ráđdi loktet muhto bargguhisvuođa dorvuge galggalii heajuduvvot sakka. Seammas lohpiduvvo šaddan, juos fal luoitit veauid ja geahpidit muddema – eanemusat dain, geain leat stuora dietnasat ja stuorafitnodagain. Dát vearrogeahpádusat ruhtaduvvojit nu ahte čuhppovvojit bálvalusat. Vuoitit leat olu dinejeaddjit, dáhpehállit leat dábalaš bálkáoazžut ja ealahatolbmot.

Lassáneaddji dienasearut, mollaneaddji biras ja dušše assás ruhtaburssain meaddelmannan dikšunráidduin ii leat áidna molssaeaktu dehe luondduláhka. Gažaldat lea válljemiin. SDP fállá vuoiggalaš ja roasuid siste destejuvvon molssaeavttu, mas hástalusaid dávistuvvo nu ahte dorvvastuvvo dábalaš olmo eallin ja buresdoaimi árga.

Manemus njealji jagi áigge mii leat oaidnán stuora heahtediliid. Daid áigge leat ovddidan ráhkadusođastusaid, dorrvastan ealáhuseallima ja fitnodagaid, muhto seammas atnán ávvira olbmui.

SDP:s lea plána, mii lea čállojuvvon dán válgaprográmmii. Sáhttit fállat nuppástusa njunušin hárvánan jodiheddji ja mis lea roahkkatvuohta joatkit dán barggu. Dál bivdit du válljet. Mii bivdit du doarjaga nuppástusa joatkima várás ja fápmudusa njealji ođđa jahkái.

SDP – DU BEALDE.

BÁLVALUSAT, MAT DOAIBMET BUOHKAIDE

Mii sosiálademokrátat háliidit dorrvastit sosiála- ja dearvvašvuohtabálvalusaid, dikšumii beassama ja dárbbášlaš doarjaga. Mii leat gárvásat investeret dáidda bálvalusaide ja daid midjiide bargi olbmuide.

- Dahkot SDP Oktasašdorvu-málie mielde sosiáladorvoodastusa, mii movttiidahtta searvat ja duostu gefodaga.
- Atnot ávvira das, ahte dikšumii beassá čieža beaivvis sorjakeahtta das, leago váivi čippis, váimmus vai mielas.
- Sihkkarastot, ahte áššehasmávssut eai eastte geange dikšuma ja ovdáneatnot nuvttá dearvvašvuohtaguovddáža fitnamiid guvlui.
- Buorideatnot njálmmi dearvvašvuođa fuolahusa bálvalusaid.
- Fuolaheatnot eallilan olbmuid buresdoaibmi bálvalusain ja jotkot unnit ealahagaid bajideami.
- Atnot ávvira boares olbmuid dikšumis doarvái stuora bargiidmeriin ja lasiheatnot oapmahašdikšuma resurssaid.
- Duddjot álbmotlaš lápmásiidstrategiija dorrvastit lámis olbmuid rivttiid ja searvama ollahuvvama.
- Buorideatnot aktoorruid sajádaga nu ahte buoridit birgenlági, váldit vuhtii aktoorruid sosiáladorvoodastusas ja duostumiin duvdahuvvanriskka.

BUORET BARGOEALLIN

Bargu lea servodahkamet geađgejuolgi. Dan vuoddu nala huksejuvvo persovnnalaš birgenláhki ja searvevuohta, muhto maid servodaga menestupmi, gilvonákca ja jábalašvuohta. SDP jurdda lea leamaš guhká dat, ahte barggolašvuođa dikšun ja buoriid bargosajiid šaddan lea bistevaččamus ekonomiijapolitihkka, mii davviriikkalaš buresbirgenstáhtas sáhtta bargojuvvot.

- Sihkkarastot, ahte juohkehačča riekti bargui ja searvevuhtii ollahuvvá.
- Ovdáneatnot 80 proseantta barggolašvuođa ceahki guvlui.
- Buorideatnot oassebargonávccalaččaid vejolašvuođaid searvat bargoeallimii.
- Doalaheatnot bargoeallima árvvas njuolggadusaid. Váfisteatnot šiehttama kultuvrra ja bargomárkannjuolggadusaid.
- Dávisteatnot bargofápmovátnái ollislaččat bargodiliid ja báikkáid buoridemiin sihke bargovuđdosáš sisafárrema lasihemiin.

- Dustot vealaheami, lasiheatnot bargoeallima dávvgasvuoda ja dahkot bargoeallimis bearašustitlaččabu.
- Buorideatnot bargoeallima dásseárvvu ja ovtaveardásašvuoda, lasiheatnot bálkárabasvuoda ja jotkot bearasluomuid ovdánahttima.
- Seahkáneatnot bargomárkanrihkolašvuhtii nu ahte kriminaliseret liiggás unna báلكkážiid, váfistit luohttámušolbmuid sajádaga ja lasihit bargosuodjalusa resurssaid.

SUOMAS SKUVLEJUMI NJUNUŠRIIKA

SDP háliida hukset Suoma, mii lea rabas, roahkkat ja hutkái. Min ulbmilin lea dás maŋásnai leahkit máilmmi máhtolaččamus álbmot, dasgo dušše dakko bakte mii leat gilvonávccalaččat ja sáhttit sihkkarastit buohkaide vejolašvuoda háhpohallat iežamet ulbmiliid.

- Dahkot suomelaš vuodđoskuvllas máilmmi buoremusa.
- Lasiheatnot oktagaslaš doarjaga oahppama várás buot skuvlendásiide.
- Háhpohallat buorrešlájalaš, nuvtá árrabajásgeassima ja guovttejahkásaš ovdaoahpahusa.
- Fuolaheatnot doarvái stuora bargiidmeriin árrabajásgeassima rájes gitta allaskuvlema rádjai.
- Bidjot návccaid bargiid buresbirgemii ja máhttui.
- Buorideatnot stuđeanttaid birgenlági ja unnideatnot oahppodoarjaga loatnadettolašvuoda.
- Bajideatnot suomelaččaid skuvlendási ja bidjot ulbmilin, ahte 2030-logu áigge badjel 60 proseantta nuorain leat allaskuvlejuvvo.
- Sihkkarastot, ahte juohkehaš sáhtá ovdánahttit iežas máhtu miehtá bargoeallima ja duddjot ođđa bargoeallinskuvlema ollisvuoda guhkes dutkkusvuodđosaš skuvlemiid báldii.

FUOLAHEATNOT SUOMA JA SUOPMELAČČAID DORVVOLAŠVUODAS

Suoma ja suopmelaččaid dorvvolašvuodas fuolaheapmi lea midjiide dehálaš. Dorvvolašvuoda vuoddu duddjojuvvo nu ahte unniduvvo servodaga sierraárvosašvuhta, váfistuvvo riikkavuložiid searvevuhta sihke fuolahuvvo Suoma fuolahussihkarvuodas ja jáhkehahtti bealuštannávccas. Suopma galgá maid ovdánahttit olmmošrivttiid gudnejahttima, demokratiija ja riikkaidgaskasaš soahpamušaid doahttaleami miehtá máilmmi.

- Fuolaheatnot ollislaš dorvvolašvuodas oba servodagas.
- Jotkot Ukraina doarjuma lágahis ja olmmošmeahtun várgeheami vuostá.
- Fuolaheatnot bealuštanfámuid resurssain ja Suoma jáhkehahtti bealuštannávccas.
- Duddjot Supmii aktiivvalaš ja huksejeaddji rolla Nato lahttoriikan.
- Buorideatnot Suoma návcca ovddaldastit sierralágán spiehkastatdiliide, maiddáid daidda, maid mii eat máhte vel noahkut.
- Dorvvasteatnot bolesa ja bealuštandoaimma resurssaid.
- Dustojeatnot lagasgorreillasteami ja lasiheatnot dorvobáikeruovttuid meari.

- Fuolaheatnot Suoma aktiivvalaš rollas riikkaidgaskasaš organisašuvnnain noahkuma ja ovddaldastima doarjuma várás.
- Ovddideatnot olmmošrivttiid gudnejahttima, demokratiija ja riikkaidgaskasaš soahpamušaid doahhtaleami miehtá máilmmi.

VUOIGGALAŠ JA OVDDASVÁSTÁDUSLAŠ EKONOMIJAPOLITIHKA

Suvdilis ovdáneami prinsihpat stivrejit buot SDP politihka. Danin maid buot politihka duogážis ferte leat suvdilis, vuoiggalaš ekonomijapolitihka, mii gáibida sosiálalaš ja ekologalaš bissovašvuoda vai dat ollahuvvá dievasmearálaččat.

- Dahkot árvvas ekonomijapolitihka, mii suddje buresbirgenstáhta doaibmaeavttuid ja servodaga heajumusaid.
- Háhpohallot bissovaš guovtti proseantta ekonomijašaddama. Duddjot šaddama nu ahte investeret skuvlejupmái, dutkan-, ovdánahttin- ja innovašuvdnadoibmii ja ruoná sirdáseapmái.
- Dorjot suomelaš fitnodagaid stuorruma ja riikkaidgaskasažžan šaddama. Suomelaččat leat báلكkásat ánsásán – sirdot kiky-mávssuid ruovttoluotta bargoadái.
- Duddjot elrávdnjái haddedáhki ja ovttaiduhttot bálvalusaid máksorájiid.
- Dodjot vealgáiduvvama 2030-lohkui manadettiin.
- Dahkot vearuhusas vuoiggalaččabu, deahtistuvvot vearovuodu ja seahkáneatnot vearrogarvimii.
- Fuolaheatnot das, ahte unnán ja gaskamearálaččat dinejeddjiid, fitnodatolbmuid ja ealahatolbmuid vearuhus ii loktan.
- Ohccot seasttuid doaibmasajiin, doaimma ođasnuhttimis ja viisát háhkamiin.
- Giedahallot fitnodatdoarjagiid ja njáskot beaktilmeahttun ja vahátlaš doarjagiid.

DUOSTUT DÁLKKÁDATRIEVDAMA JA LUONDDUJÁMU

SDP ulbmilin lea ovddidit jođánis ja ollislaš sirdáseami ekologalaččat, sosiálalaččat ja ekonomalaččat bistevaš servodagaide oba Eurohpa uniovnas ja máilmmiviidosat.

- Dahkot gudneángeris dálkkádatpolitihka.
- Dorvvasteatnot sosiálalaččat vuoiggalaš ruoná sirdáseami buohkaide.
- Bisseheatnot luonddu mánggahápmásašvuoda hedjoneami ja jorgaleatnot dan ealáskangeidnosii logijagi loahpa rádjái.
- Ásahuvvot suomelaš luonddu dorvun luonddulága.
- Atnot ávvira suomelaš vuvddiin ja ođasteatnot vuovdelága nu, ahte dat dorvvasta čitnanjieluid ja luonddu mánggahápmásašvuoda sihke vuvddiid ovddasvástáduslaš geavahusa.
- Ovdánahttot gierdorgeavahanekonomiija, dahkot garvvihanmateriálaid anus eanet gánnáhahtti ja álkidahttot suvdilis geavaheami.
- Luovvaneatnot bissovaččat ruošša fossiilaenergiijas ja sirdáseatnot ođasnuvvi ja luoittohis energijahámiide.

- Bidjot ulbmilin energíjaiešbirgenlági elrávnnji hárrái jagi 2025 rádjái.